

Yenŋele yɔn senre yofɔ

OZE

wi sewe we

Sewe wi nawa senre

Yenŋele yɔn senre yofɔ Oze wila wi Yenŋele yɔn senre ti yo Izirayeli wunluwo tara ti yɔnlɔparawa kamɛŋge kɛɛ woolo poro kan. Wila wi Yenŋele yɔn senre ti yo Yenŋele yɔn senre yofɔ Amosi wi wagati wi punɔ na. Ki wagati wi ni, Asiri tara fenne wele, poro mbele paa pye fanŋa fenne laga tara ti ni, kila yala pe fa pan mbe Izirayeli tara cagbɔɔ ŋa pe yinri Samari ki tɔŋɔ gbɛn. Tara woolo paa pye na yarisunndo gbogo, pe sila pye na nuru Yenŋele li yeri. Izirayeli woolo pe sila pye sinmbele Yenŋele li ni; pe mbasinme pila gbɔn yege ŋa na, mbe ta mbege naga pe na, a Yenŋele li sigi yo Oze wi kan ma yo wi sa nanjaa wa pɔri wi jɔ. Laa ki yo Oze wi kan fɔ ki jambasinŋe wi daga mboo ndanla, paa yege ŋa na lo na Yawe Yenŋele li woolo pe yen mali ndanla we, ali mbege ta pe woro na nuru li yeri o.

Yenŋele laa li woolo pe kapege ki wele maga jɛn, maga yan fɔ li woolo pe yekeelee pɛ punɔ wa li yeri. Naa leele pe mbaa pe jigi wi taga Yenŋele li na, pe sila ko pye, ɛɛn fɔ paa pe jigi wi taga pe yeera fanŋa ko na, naa cengele sanŋgala ŋgele kaa pe maga koro na, konaa yarisunndo ta yege na. Ki pye ma, a Yenŋele li nɛɛ li woolo pe yinri mbe kiti kɔn pe na. Laa pe yege senre yo ma pe jeregi, ma yo li yaa jɔlɔɔ wa pe na. ɛɛn fɔ yege ŋa na jele ŋa wii sin wi pɔlɔ wi maa kala yaga, Yenŋele ligi yɔn fɔlɔ kɔn mbeli woolo pe kala yaga ma, li yo fɔ:

Yawe Yenŋele li yo fɔ:

Mi yaa Izirayeli woolo pe mbasinme pi kala yaga pe na...

Katugu na nanŋbanwa pɛ kɔ pe ni (Oze 14.5).

Sewe wi yen ma kɔɔnlɔ yege ŋa na

Oze wila jele pɔri ma piile se 1--3

Yenŋele laa senŋbanra yo Izirayeli woolo pe na konaa ma pe jeregi 4--13

Yenŋele li yaa kali woolo pe sagala 14.1-9

OZE WI PƆRƆƆƆ KACƆN KAGALA NAA KE KƆRƆ

1--3

1 ¹ Senre nda to Yawe Yenŋele làa le Beerri pinambyɔ Oze wi yɔn. Kila pye Zhuda tara wunlumbolo Oziyasi, naa Yotamu, naa Ahazi, naa Ezekiyasi pe ni fuun nunŋba nunŋba pe wagati wi na, konaa Izirayeli* tara wunlunaŋa Yerobowamu ŋa wila pye Zhouasi pinambyɔ wi wagati wi na†.

Oze wila nanjaa wa pɔri wi jɔ

² Yawe Yenŋele làa senre nda yo Oze wi kan ma yo wiri yo leele pe kan ti lesaga koyi yeen. Yawe Yenŋele làa wi pye fɔ:

«Kari ma sa nanjaa† wa le,
ma tanra piile se wi na;
katugu tara woolo pe yen na
nanjara piin fɔ jenge;
pè pe yee laga mi ŋa Yawe
Yenŋele na na.»

³ Kì pye ma, a Oze wì si kari ma saa Dibilayimu sumborombyɔ Gomeri wi pɔri wi jɔ. A jele wì si kugbɔ le ma pinambyɔ se wi kan.

⁴ A Yawe Yenŋele lì si Oze wi pye fɔ:

«Pyɔ wi meɛ ki taga, maa wi
yinri Zhizireyeli†,
katugu kì koro jenri, mi yaa yiri
wunlunaŋa Yehu wi go
woolo pe kɔrɔɔ,
legbogo ŋga pàa pye wa
Zhizireyeli ca ki kala na.
Mi yaa Izirayeli tara wunluwɔ pi
jan.

⁵ Ko pilige ko ni, mi yaa
ka Izirayeli woolo pe
malingbɔɔnɔ pe fanŋga
ki kɔ,
wa Zhizireyeli ca gbunlundɛɛ
ki ni.»

⁶ A Gomeri wì si kugbɔ le naa ma sumborombyɔ se. A Yawe Yenŋele lì si Oze wi pye fɔ:

«Pyɔ wi meɛ ki taga, maa wi
yinri Lo Uruhama†;

†1.1: Yerobowamu ŋa wi senre ti yo lagame, wo yen wi ye Yerobowamu konŋbanŋa wo ni 2 Wunlu 14.23-29; Yotamu kala yeli wele wa 2 Wunlu 15.32-38; 2 Kuro 27.1-3,7-9 lara ti ni; Ahazi kala yeli wele wa 2 Wunlu 16.1-20; 2 Kuro 28.1-27 lara ti ni; Ezekiyasi kala yeli wele wa 2 Wunlu 18--20; 2 Kuro 29--32 lara ti ni.

†1.2: Kila pye faa, Izirayeli woolo nambala pàa pye na paan na yarisunŋgo Baali konaa yarisunŋgo jeleɛ Asitarite ti gbogo, ma Yenŋele li senre ti ke. Ki yarisunndo tila pye Kana tara fenne poro woro. Izirayeli woolo pàa pye na Kana tara fenne pe fɔrɔgi na sinlele nanjaala pe ni pe yarisunndo gbɔgɔwɔ pi na. Kana tara fenne pàa taga ki na ma yo ki yarisunndo tila ti a pe yarilire tila yongɔ ma pinle pe yaayoro ti ni, a paa piile legere siin.

†1.4: Zhizireyeli meɛ ki kɔrɔ wowi ŋa fɔ «Yenŋele li yen na yariluguro nuru,» nakoma «Yenŋele li yen nari jaragi.» Wa Zhizireyeli ca, Izirayeli malingbɔɔnɔ to Yehu wila Izirayeli tara wunlunaŋa Ashabu wi go woolo pe ni fuun pe gbo, meɛ cen wunluwɔ pi na wo naa wi setirige piile pe ni (2 Wunlu 9--10).

†1.6: Lo Uruhama kɔrɔ wo yen fɔ: yinriwe taga woro wa naa.

katugu mi se koro mbaa Izirayeli
woolo pe yinriwe taa naa.
Mi se pe kala yaga fyew.

⁷«Een fɔ, Zhuda setirige piile
poro na, mi yaa pe yinriwe ta. Mi
ŋa Yawe Yenŋele, ye Yenŋele le,
muwi mi yaa pe sho. Mi se ka
pe sho sandiga fanŋa na, nakoma
tokobi fanŋa na, nakoma malaga
gbongo fanŋa na, nakoma shonye,
nakoma shon lugufenne fanŋa na.»

⁸Naa jele wila kaa Lo Uruhama
wi laga yinne na, a wi si kugbo ka
le naa, ma pinambyo se. ⁹A we Fɔ*
wi si Oze wi pye fɔ:

«Wi mege ki taga, maa wi yinri
Lo Ami†;
katugu ye woro na woolo,
mi woro ye Yenŋele fun.»

Yenŋele li yaa ka Izirayeli woolo pe jen naa paa li woolo yen

2¹Pilige ka Izirayeli* woolo pe
yaa ka lege paa kogje yon
taambugo ki yen. Lere se ka ya
mbe pe jiri mbe pe yon ki jen.
Kila yo pe kan laga ŋa na ma
yo: «Ye woro na woolo!» Ki yaa
yo pe kan wa ki laga nunŋba ki
na fɔ: «Ye yen Yenŋele na yinwege
wolo li woolo†.» ²Kona, Zhuda tara
woolo naa Izirayeli woolo pe yaa
ka gbogolo nunŋba, mbe to nunŋba
tege pe yee go na. Paa pe yigi
kasopiile ma kari pe ni tara nda ni,
pe yaa ka songoro mbe yiri wa ti
ni; kaselege ko na, ki pilige ki yaa
ka pye Zhizireyeli ca ki piligbogo.

³Yege yo ye sefenne nambala pe
kan fɔ: «Ami!» (Ko koro wo yen: «na
woolo»); konaa yege yo ye sefenne
jele pe kan fɔ: «Uruhama!» (Ko
koro wo yen: «mbele pe pe yinriwe
ta.»)

Izirayeli woolo pe yen paa nanjaa yen, ma pye mbele pe woro na nuru Yenŋele li yeri

⁴We Fɔ* wi yo fɔ:

«Ye ye no wi jeregi!

Ye wo jeregi de!

Katugu wi woro paa na jo yen
naa,

mi fun mi woro paa wi polo yen
naa.

Wi daga mboo nanjara tegere ti
laga wa wi yege ki na,
mboo nandara tegere ti wo wa
wi yinŋele ke na.

⁵Na ko si pye, mi yaa wi yariporo
ti sanga wi na mboo yaga
witiwaga,

mboo yaga waga paa wi to naa
wi no laa se.

Mi yaa ti wi pye paa gbinri* yen,
paa tara yen, nda ti waga tonmo
woro na taa wa ti ni.

Mi yaa ti wago kuu gbo.

⁶Wi piile poro na, mi se ka pe
yinriwe ta,

katugu tanra piile wele.

⁷Kaselege ko na, pe no wuu yee
kan nanjara to yeri,

ki jele ŋa wi pe se, wi fere wa wi
yee na,

katugu wi yo fɔ:

†1.9: Lo Ami koro wo yen fɔ: mi na woolo ma.

†2.1: Oramu 9.26; 1 Pye 2.10.

«Mi yaa taga na keenle pe pungo na,
poro mbele pe maa yaakara naa tonmo kaan na yeri,
poro mbele pe maa simbasire yariporo naa len* jese yariporo ti kaan na yeri,
poro pe maa sinme liwoo naa duven wi kaan na yeri.»

⁸ «Ki kala na, mi yaa wi konɔ li ton wuuro ni,
mi yaa mbogo wa mboo maga, jango wiga ka torosaga ta.

⁹ Wi yaa kaa fee wi keenle pe pungo na,
een fo wi se ka pe yigi.
Wi yaa ka pe lagaja,
een fo wi se ka pe yan.
Kona wi yaa wi yee pye fo:
«Mi yaa songoro wa na polo lee wi yeri;
katugu mila pye ferewe na wo sanga wo na ma we nala na.»

¹⁰ «Wo na, wi sila ki jen fo muwi mila pye na bile*, naa duven fonjo konaa sinme liwoo pi kaan wi yeri.
Muwi mila pye na penjara to naa te wi kaan wi yeri legere,
to nda wila pye na kaan yarisunngo Baali* ki yeri yarikanga.

¹¹ «Ki kala na, mi yaa pan mbanla yarilire ti sho wi yeri yarilire konsanga ni,

mi yaa na duven wi sho wi yeri erezen* pire ti cosanga ni.
Mi yaa na simbasire yariporo to naa na len jese yariporo ti sho wi yeri,
to nda wila pye na nii naa fere ti tonni we.

¹² Koni, mi yaa wi pagala mboo fere ti yirige funwa na wi keenle pe yee sagowa.
Lere kpe se ka ya mboo sho na kee.

¹³ Mi yaa wi nayinme kagala ke ni fuun ke ko:
wi fetiye wele,
naa wi yevonndo fetiye,
naa wi cenpiliye fetiye,
konaa wi sherege fetiye sanmbala pe ni fuun pe ni.

¹⁴ Mi yaa ka wi erezen keere to naa wi figiye* tire keere ti jago;
to nda wila pye na para ti wogo na na yuun fo:
«To ti yen na sara na na keenle pe kan na yeri.»

Mi yaa ti ti kannga kologo,
mbe ti wongaala pe pan peri ka.

¹⁵ Wagati na fuun wi pye ma yarisunngo Baali ki gbugo,
ma wusuna nuwo taan* sogo ki kan maga gbugo,
konaa naa yee fere wi numagala kannjingele koro naa wi yologo somu wi ni,
na fee wi keenle pe pungo na ma fege na na,
mi yaa wi sara ko ki ni fuun ko na. Yawe Yenjele lo li yo ma.

¹⁶ «Ki kala na, mi yaa wi
negeṅeṅe mbe kari wi ni
wa gbinri wi ni,
mbe sa para wi ni ndanlawa ni.

¹⁷ Kona, mi yaa wi ɛɛɛɛn kɛɛɛɛ
ti sɔṅɔɔ wi na wa ki
laga ki na,
mi yaa ti Akɔri gbunlundege[†] ki
pye wi jigi tagasaga.
Wi sumborowo sanga wi ni, wila
pye na nuru na yeri yege
nga na, pa wi yaa kaa
nuru na yeri ma,
paa yege nga na sanga ɲa ni wila
yiri wa Ezhipiti tara we.»

Yenṅele laa jaa lo naa li woolo pe ni pe yɔn ki pye nungba

¹⁸ «Ko pilige ko ni, mi ɲa Yawe
Yenṅele, muwi mi yo ma,
ma yaa kaa na yinri mbe yo fɔ
na pɔɔ,
ɛɛn fɔ ma se kaa na yinri naa
«Baali», (ko kɔɔ wo yen
na tafɔ).

¹⁹ Mi yaa ka yarisunndo Baali ti
mege ki kɔ mbege wɔ wa
wi yɔn.

Lere se ka ti mege yeri naa.

²⁰ «Ko pilige ko ni, mi yaa ti yɔn
finliwe* mbe ye poro naa
wɔṅgaala pe sɔṅwɔ,
naa poro naa sannjere ti sɔṅwɔ,
konna poro naa yangala jegele
jegele ɲegele ke maa fulolo
tara ti na ke sɔṅwɔ.

Mi yaa ka sandira, naa tokobiye
konna malaga ki kɔ
mbege wɔ wa tara ti ni.

Mi yaa ka ti paa wɔnɔ yeɲinṅge
na pɔw.

²¹ Izirayeli, mi yaa ma yenri
mbɔɔn pye na jɔ fɔ sanga
pyew.

Mi yaa ma yenri, mbɔɔn pye na
jɔ
mbe yala kasingge ni, naa
kaselege ni,
naa kajenṅge konna yinriwe tawa
ni.

²² Mi yaa ma yenri mbɔɔn pye
na jɔ ki pye tagawa ni;
kona pa ma yaa mi ɲa Yawe
Yenṅele na jen.

²³ «Yawe Yenṅele li yo fɔ:
Ko pilige ko ni, mi yaa logo ma
yeri.

Mi yaa ka naayeri wi jorowo
kala li kɔ,
naayeri wo yaa ka tara ti jorowo
kala li kɔ[†].

²⁴ Tara ti yaa yere ki na fun
yarilire ti nandanwa kala
li pye,
mbe ti duven fɔnṅɔ naa sinme
liwoo mbe ta.

To fun ti yaa Zhizireyeli ca
woolo pe kala yɔn.

²⁵ Mi yaa ka pe gbegede mbe
pe tege wa tara ti ni paa
yariluguro yen na ye
kan.

[†]2.17: Akɔri gbunlundege kila pye jɔɔṅɔ laga; Zhou 7.24-26.

[†]2.23: Tara ti maa tisaga ki singi ki pan yarilire ti yɔn, tisaga ko ma pan ma yiri wa
naayeri, na Yenṅele li kaga kan we; Orumu 9.25; 1 Pyeri 2.10.

Mi yaa ka Lo Uruhama wi
yinriwe ta;
mi yaa ka Lo Ami wi pye fɔ: «Ye
yen na woolo!»
Poro fun pe yaa kanla pye fɔ:
«We Yenɲele!» »

Yenɲele lāa yo Oze wi jɔ wi daga mboo ndanla naa

3 ¹Kona, a Yawe Yenɲele li silan
pye naa fɔ: «Kari jele wi kɔrɔɔ,
ma ti wɔɔn ndanla naa, wo ɲa kɔnɔ
yen wi yeri, a wila nandara piin
we. Ma ti wi kala lɔɔn ndanla paa
yege ɲga na Izirayeli* woolo pe yen
ma mi ɲa Yawe Yenɲele na ndanla
we; ali mbege ta poro wele, pɛ
taga yarisunndo ta yege na, a ki
yarisunndo ti ɛɛzen* gato wɔ tanla
pe ni o.»

²Kona, a mɔ si warifuwe pyɔ kɛ
ma yiri kanɲurugo sara naa, konaa
ɔrizhi* pyɔ culo cenme tijere naa
nafa shyen ma yiri kɛ (450) ni ma ki
jele wi le naa fɔnɲɔ. ³A mɔ suu pye
fɔ: «Ma yaa koro na yeri fɔ wagati
titɔnɔwɔ ni. Maga ka nanjara pye
naa, maga ka naɲa wa yege le naa.
Mi fun mi yaa ki nungba ki pye fun
ma kanɲɔlɔ.»

⁴Ki pyelɔmɔ nungba pi na,
Izirayeli woolo pe yaa wagati
titɔnɔwɔ pye, wunluwɔ se pye pe
yeri, to se pye pe yeri. Pe se kaa
saraga* woo; sinndelege titɔnɔɔ
ɲga pe ma yerege na sunnu ki na
ka se ka pye pe yeri. Efɔdi* se ka
pye pe yeri konaa go yarisunndo
ta yege ni, mbaa Yenɲele li yewe
li nandanwa kala li ni. ⁵Ɛɛn fɔ ko

pungo na, Izirayeli woolo pe yaa
ka sɔngɔɔ mbe pan Yenɲele li
kɔrɔɔ. Pe yaa ka Yawe Yenɲele,
pe Yenɲele li lagaja konaa mbe pe
wunlunana Davidi wi setirige pyɔ
wi lagaja. Wagati ɲa wila paan wa
yege wi ni, pe yaa kaa paan Yawe
Yenɲele li kɔrɔɔ, mbaa fye li yege,
jango mbeli kajenge pyege ki ta.

YENɲELE LAA LI WOOLO PE JEREɲI

4--11

Yenɲele li yaa kiti kɔn li woolo pe na

4 ¹Yoro Izirayeli* woolo, ye
Yawe Yenɲele li senre ti
logo.

Katugu kiti yen Yawe Yenɲele li
yeri li kɔn tara woolo pe
na,
katugu mbe pye tagawa ni kɔ kɔ,
kajenge kɔ kɔ.

Lere si Yenɲele li jen naa laga
tara ti ni.

²Yaraga ko ka woro wa danga
senre, naa yagbogowo,
naa yuro konaa nandara
to pungo na.

Lewelewe kapyere to pe yen na
piin.

Pe yen na leele pe kuun kɔnɔ fu.

³Ki kala na, pe yaa kaa kunwɔ
gbelege gbele laga tara ti
ni.

Tara woolo pe ni fuun pe yaa ka
cɔɔɔ cɔɔɔ,

mbe pinle wongaala naa sannjere
ti ni fuun ti ni,
ali yere kɔɔje ngbanra ti yaa ka
kɔ mbe wɔ wa.

⁴ Een fɔ lere kpe ka ka бага lere
na,
lere kpe ka kaa lewee yenle wa
jerɛgi;
yoro saraga wɔfenne* wele, yoro
mi yaa kiti kɔn ye na.
Mi ɲa Yawe Yenɲele, muwi mɪ
yo ma.

⁵ Ye yaa ka kurugo mbe to yɔnlɔ
ngbanga na,
yoro naa Yenɲele yɔn senre
yofenne* pe ni, ye yaa ka
kurugo mbe to yembine.
Mi yaa ka ye nɔ wi tɔngɔ mboo
wɔ wa.

⁶ Na woolo pe yen na kuun
kambajenme pi kala na.
Kɪ kaa pye yɛ je mbanla jen,
mi fun mi yaa je ye na mbe ye wɔ
wa na saraga wɔɔɔtunɲo
ki ni.
Kɪ kaa pye mi ɲa ye Yenɲele yɛ
je na lasiri* wi na,
mi fun mi yaa fɛɛ ye piile pe
na.

⁷ Pɛ se ma lege yege ɲga na,
kapere nda pɛ pye na na, pa ti
lege ma fun.
Mi yaa ka pe gbɔɔwɔ pi kanɲa
mboo pye fere kala.

⁸ Kapere ti kala yagawa jasaara
nda na woolo pe maa
woo, to saraga wɔfenne
pe ma tege na pe yɛ baro.

Pe yen na jaa na woolo pe koro
paa kapere ti piin paa kee
yege.

⁹ Kala na li yaa pye saraga
wɔfenne pe na, lo nunɲba
lo li yaa pye leele
sanmbala pe na.

Mi yaa ka jɔlɔɔ wa pe na pe
tangelɔmɔ pi kala na.

Mi yaa ka pe sara mbe yala pe
kapyegele ke ni.

¹⁰ Pe yaa kaa kaa,
een fɔ pe se ka tin.
Pe yaa kaa nanjara ti piin,
een fɔ pe se ka se mbe lege;
katugu mi ɲa Yawe Yenɲele, pɛ
laga na na.

¹¹ Nanjara, naa duven lee konaa
duven fɔnɲɔ wi ni, ti ma
lere go jɔɔ wi na.

¹² Yarisunndo nda ti yen tikɔnrɔ
woro, to na woolo pe maa
yewe.

Pe jɛɛ pyekanɲagala koro ke
maa pe yɔn sogo;
katugu nanjara jatere ɲa wi yen
pe ni, wɪ pe punɲo.

Pe yen na nanjara ti piin ma pe
yɛ lali mi ɲa pe Yenɲele
na ni.

¹³ Pe ma saa na saara* yaayoro
ti kuun wa yanwira ti go
na,

na wusuna nuwɔ taan* wi sori
wa tinndiye pe go na,
naa wa tigbɔrɔ ti nɔɔ, wa
pepiliye tire konaa
tereḃenti* tire ti nɔɔ,
to nda ti yinme pi yen ma tanla.

Ki kala na, ye sumborombiile pe
yên na nanjara piin.
Ye pinambiile pe jêele pe yên na
nandara piin.

¹⁴ Mi se ka jôlôgô wa ye
sumborombiile pe na pe
nanjara to kala na,
nakoma mbe jôlôgô wa ye
pinambiile pe jêele pe na
pe nandara to kala na;
katugu saraga wôfenne poro jate
pe yên na kee nanjaala
pele kôrôgô,
na pinlele na saara ti woo
nanjaala mbele pe maa
nanjara piin yarisunndo
gbôgôwô pi na pe ni.
Cenle na li woolo pe yên tijinliwe
fu, pe yaa ka kô mbe wô
wa.

¹⁵ Yoro Izirayeli woolo wele, yê
ye yêe kan nanjara ti yeri.
Êen fô yaga ka ti Zhuda tara
woolo pege kala cenle
la pye mbe pye kajôgô
pyefenne.
Yaga ka kari wa Giligali ca,
yaga ka kari wa Beti Aveni ca[†].
Yaga ka wugu mbe yo fô:
«Mî wugu Yawe Yêngele na
yinwege wolo li mège ki
na.»

¹⁶ Izirayeli woolo pè yiri ma je
paa yêge nga na nasumboro ma
kaa panraga we.

Koni, na yêge yan yêen, Yawe
Yêngele li mbe yênle
mbaa pe yêge sinni mbaa
kee pe ni mèle,
paa simbapiile yên wa naniwe
gbôô pi ni?

¹⁷ Efirayimu[†] cenle woolo poro
pè yêe kan yarisunndo
gbôgôwô pi yeri.

Ye pe yaga wa paa ki piin!

¹⁸ Na paga pe duven wi wô mbe
kô, pe mée saa na nanjara
piin;
pe yêkeele fêrembandawa
kapyere to ti yên ma pe
ndanla.

¹⁹ Tifelinjolo yaa ka pan mbe pe
lê mbe kari pe ni.
Pe yaa ka fêre shô pe saara nda
paa woo ti kala na.

Yêkeele pe yên na tara woolo pe punngo

5 ¹ Yoro saraga wôfenne* wele,
ye logo na yeri!
Yoro Izirayeli* woolo wele, yaa
nuru!
Yoro wunlunanga go woolo, ye
nungbolo jan ye logo!
Kiti yaa kôn ye na,

[†]4.15: Beti Aveni mege ki kôrô wowi nga fô: Tipege go. Beteli ca ko Yêngele yôn senre yofô wila yeri Beti Aveni. Beteli mege ki kôrô wowi nga fô: Yêngele go. Ki wagati wi ni, Giligali naa Beteli cara to tîla pye yarisunndo gbôgôsara nda pàa pye na jate jenge, pa Izirayeli woolo pàa pye na kee wa, ma saa na yarisunndo ti gbogo.

[†]4.17: Efirayimu wi yên Izirayeli cengele ke ma yiri shyen lo la nungba, êen fô lagame, maga logo Efirayimu, ko yên na para Izirayeli tara ti yônôparawa kameŋge kee wunluwô po senre na.

katugu yè pye paa penε yen leele
pe na wa Mizipa ca,
ma pye paa leele yigimεε yen
wa Tabōri yanwiga ki na.

² Yè wege tijugo wā leele pe na
wa Shitimu ca.

Ɛen fō mī gbεgele mbe pe kapere
ti fōgō tōn pe na†.

³ Mi wo na, mī Efirayimu cεnle
woolo pe jen,
Izirayeli woolo ye kala la si lara
na na.

Koni Efirayimu cεnle woolo yè
nanjara pye,
Izirayeli woolo, a yè ye yεε tεge
fyōngō* ni.

⁴ Izirayeli woolo pe kapere tī pe
yege kōn, pe se ya sōngōwō
mbe pan Yēnqele li kōrōgō
naa,
katugu nanjara jatere wi yen pe
ni.

Pee si Yawe Yēnqele li jen.

⁵ Izirayeli woolo pe yεε gbōgōwō
pi yen na pe jεrēgi.

Izirayeli woolo naa Efirayimu
cεnle woolo pe yaa ka to
pe kajōgō ki kala na.

Zhuda tara woolo pe yaa ka
pinle mbe to pe ni fun.

⁶ Pe yaa kari pe simbaala naa pe
nεre ti ni mbe sa Yawe
Yēnqele li lagaja.

Ɛen fō pe se kali yan,
katugu lī laga pe na.

⁷ Pē Yawe Yēnqele li java,
katugu pē kēenre piile se.

Koni, yenge nungba ni, poro naa
pe yarijendε ti ni pe yaa
tōngō mbe wā wa.

Malaga ŋa

**ki yaa to Izirayeli woolo
naa Zhuda tara woolo pe sōgōwō**

⁸ Ye simbapōlō yenne mbanlaga
ki win wa Gibeya ca,
ye mbanlaga ki win wa Arama
ca!

Ye malaga kōngōlō wa wa Beti
Aveni ca.

Benzhamε cεnle woolo, ye
juguye pe yen ye pūngō
na.

⁹ Efirayimu cεnle woolo pe yaa
ka tōngō mbe wā wa
jōlōgō pilige ki na.

Ŋga mi yen na yuun Izirayeli
tara cengele ke kan, ki
yen kaselege.

¹⁰ Zhuda tara teepe pe yen paa
leele mbele pe maa tara
kōngōlō ke woo wa ke
yōngōlō ke ni, na ka tari
pe tara ti na.

Na nangbanwa kala li yaa to pe
na paa lafogo tōnmō yen.

¹¹ Kiti ŋa wi yaa kōn Efirayimu
cεnle woolo pe na, wi yaa
jōlōgō wa pe na mbe pe
jōgō;

katugu pēge kōn maga tεge, mbe
taga yaara nda ti yen go
fu woro to pūngō na.

¹² Ki kala na, mi yaa Efirayimu
cεnle woolo pe jōgō

†5.1-2: Mizipa ca, naa Tabōri yanwiga konaa Shitimu ca ki ni, tila pye lara nda ti yen yarisunndo gbōgōsara.

paa yege nga na fyenre ma kaa
yaraga jɔɔ we.

Mi yaa Zhuda tara woolo pe
jɔɔ fun paa yege nga na
sagbanfɔɔngɔ tipege ma
lere jɔɔ we.

¹³ Efirayimu cenle woolo pè pe
yama pi jen,
Zhuda tara woolo pè pe sagbanra
ti yan.

Ki pye ma, Efirayimu cenle
woolo pè kari wa Asiri
tara fenne pe yeri.

Pè pitunmbolo torogo wa ki tara
ti wunlungbɔɔ Yarebu wi
yeri wi pe saga.

Ɛen fɔ, wo se ya mbe ye sagala,
wi se ya mbe ye sagbanra ti were
pye.

¹⁴ Katugu mi jate, mi yaa ka yiri
Efirayimu cenle woolo pe
kɔɔɔɔ paa jara yen,
mbe yiri Zhuda tara woolo pe
kɔɔɔɔ paa jara yirifɔɔngɔ
yen.

Mi jate mi yaa ka gboro ti pye,
mbe si kari na kagboro ti ni.

Mi yaa kari ti ni lere kpɛ se ya
mberi shɔ na yeri.

¹⁵ Kona mi yaa yiri mbe kari mbe
sɔngɔɔ wa na censaga,
fɔ pe ka saga jen fɔ pe yen
kajɔɔɔ pyefenne mbe
sɔngɔɔ mbanla lagaja.

Jɔɔɔɔ ki ka ka gbɔɔ pe na, pe
yaa kanla lagaja.

Izirayeli woolo pè yo pe yaa sɔngɔɔ Yennɛle li kɔɔɔɔ

6 ¹ Ye yen na yuun fɔ:
«Ye pan we sɔngɔɔ Yawe
Yennɛle li kɔɔɔɔ.

Lo li we welege,
ɛen fɔ li yaa we sagala.
Lo li we gbɔn,
ɛen fɔ li yaa we were pye.

² Li yaa yinwege kan we yeri
sanni piliye shyen,
ki pilige taanri wogo, li yaa we
yirige,
we yaa la we yinwege ki piin li
yege sɔɔɔɔ.

³ Ye ti we Yawe Yennɛle li jen,
weli lagaja weli jen.

Ki woro na we kɔɔn shyen,
lalaaga ki ma pan yege
nga na,
pa li yaa ka pan mbe we saga
ma.

Li yaa ka pan we kɔɔɔɔ paa
tisaga yen,
paa kanga tisaga yen, nga ki ma
pan ma tara ti yinngi.»

⁴ Yawe Yennɛle li yen na yɔn
sogomɔ kaan, ma yo fɔ:
«Yoro Efirayimu cenle woolo,
mbe yingi pye ye na?
Yoro Zhuda tara woolo, mbe
yingi pye ye na?

Ye kagbaraga kila mɔ paa
pinliwe yɔn fɔɔngɔ yen,
ki yen paa yirifaga menge yen,
nga ki ma yangara.

⁵ Ki kala na, milan yɔn senre
yofenne pe yirige ma pe
wa ye na;
a m̀ jɔlɔɔ wa ye na na yɔn senre
ti ni.
Na kiti wi yaa to ye na paa yɔnlɔ
yanwa yen.
⁶ Katugu kagbaraga ko ki yen
mala ndanla, ɛn fɔ
yaayoro saara* to ma ti
yen mala ndanla.
Leele panla jen Yɛnɛle ko ki yen
mala ndanla ma wɛ saara
sogoworo* to na†.»

Izirayeli woolo pe yen na kapegbɔrɔ piin

⁷ «Yànlɔ yɔn finliwɛ* pi jɔɔ paa
yɛɛ ɲga na Adama ca†
kila ki pye we.
Pa yànlɔ fanla wa ki laga ki na.
⁸ Galaadi† ca k̀ kanɲga ma pye
kapege pyefenne ca.
Leele mbele pè gbo pe kasanwa
pi yen wa lagapyew.
⁹ Bɛɲganri pyefenne pe ma lara
na leele pe singi yɛɛ ɲga
na,
pa saraga wɔfenne* ɲgbelege
ki ma lara na leele pe

singi ma, wa Sishemu† ca
kologo ki na, mbaa pe
kuun.

Ki wogo ki yen katijaanga.

¹⁰ M̀ katijangara yan wa
Izirayeli* tara.

Efirayimu cenle woolo pe yen
na nanjara piin, ma ti a
Izirayeli woolo pè cɛn
fyɔngɔ* ni.

¹¹ Yoro fun Zhuda tara woolo,
yarilire kɔngɔ yen ma
gbɛɛle† ye kan,
na mi ka kaa jaa mbanla woolo
pe wɔ wa kulowo pi ni
sanga ɲa ni we.

7 ¹ Na mi kaa jaa mbe Izirayeli*
woolo pe shɔ sanga ɲa ni,
Efirayimu cenle woolo pe
kajɔgɔrɔ to naa Samari*
tara fenne pe tipere ti ni,
to ti ma yiri funwa na;
katugu pe maa nambara piin.
Yoolo pe yen na kɔrɔ ti kaari na
yiin wa yinre ti ni,
bɛɲganri pyefenne pe yen na
tuun leele pe na wa ca
nawa kɔngolo ke ni.

² Pe woro naga sɔnri wa pe
kotogo na fɔ mi yen na

†6.6: Yomi 21.3; Mati 9.13; 12.7.

†6.7: ɲga k̀ yo fɔ: *Adama* ca, Eburuye senre ti ni, ki senpiile pe woro ma filige. Ki yen ndɛɛ ki yen na para senwee kɔngbanɲa Adama wi kapege ko senre na, nakosima Adama ca woolo pàa kapege ka pye, ki yen na para ko senre na; Zhouzu 3.16.

†6.8: Galaadi ɲa wi senre ti yo lagame, ki yaa pye ndɛɛ ca layi ko; 2 Wunlu 15.25.

†6.9: Sishemu ca kila pye faa Izirayeli cengele ke ma yiri shyen ke Yɛnɛle gbɔɔsaga, Zhouzu 24.1 konaa ma pye ca ɲga pe yaa la karafa wa ki ni, Zhouzu 20.1-7. Ki yaa pye ndɛɛ saraga wɔfenne pàa kaa na leele pe yɛɛ kɔɔn, jɔngɔ paga ka saa Yɛnɛle li gbogo wa.

†6.11: *Yarilire kɔngɔ yen ma gbɛɛle* ko kɔrɔ wo yen naga nari ma yo Yɛnɛle li yaa kiti kɔn pe na.

jatere piin pe kapere ti ni
fuun ti na.
Koni, pe kapere ti pe maga
lagapyew;
na yege yen ti ni fuun ti na.»

**Izirayeli woolo pe yen
na yon nii wunlumbolo pe na**

³ «Pe maa tipege ki piin na
wunlumbolo pe nawa pi
yinggi,
na nambara wi piin na kundigile
pe nawa pi yinggi.

⁴ Pe ni fuun pe yen jataala naa
nandaala.

Pe yen paa buru fɔsaga yen,
nga buru wafɔ wi kasɔn
ngbanli gberi wa ki ni.

Maga le wi muwe pi gbɔn, wi
woro na kasɔn ki gbegele
naa, fɔ muwe mba pi gbɔn
pi sa fe pi yiri.

⁵ Pe kaa pe wunlunana wi feti wi
piin pillige nga ni,
legboɔɔ pe ma tin duven wi ni
fɔ ma pye yambala.

Wunlunana wi maa kee ki sanga
ki leele mbele pe maa
tege lere na pe kan.

⁶ Mbele pe maa yon leme pi piin,
pe kotogo ki yen ma weri
pe na paa buru fɔsaga
yen.

Yembine li ni fuun li ni, pe
nanɔɔbanwa gbɔɔ pi ma
sogo,

een fɔ laga ka ka laga, pe
nanɔɔbanwa gbɔɔ pi ma
yiri pe ni paa kasɔn
ngbanli yen.

⁷ Pe ni fuun pe yen ma weri paa
buru fɔsaga yen;
pe maa pe yekeele pe tɔnri.
Pe wunlumbolo pe yen na kuun,
een fɔ wa kpɛ woro nala mege ki
yinri.

⁸ «Efirayimu cɛnle woolo pɛ pe
yɛɛ pinle cengele sanɔɔgala
ke ni,

pe yen paa wɔn yen, nga pe suu
wa mboɔ kanɔɔga wa
kasɔn ki na.

⁹ Cɛnle la yege woolo yen na pe
fanɔɔga ki koo pe ni,
een fɔ poro jate pe sigi jen.
Pe yen na lee na yinzifire yinrigi,
een fɔ poro jate pe sigi jen.

¹⁰ «Izirayeli woolo pe yɛɛ
gbɔɔɔwɔ pi yen na pe
jɛɛɛgi.

Een fɔ, pee sɔɔɔɔɔ mbe pan
mi nga Yawe Yenɔɔɛle, pe
Yenɔɔɛle na kɔɔɔɔɔ.

Konaa ki ni fuun, pe woro nala
lagajaa.

¹¹ Efirayimu cɛnle woolo pɛ
kanɔɔga ma pye paa ca
ketene yen, na li yen
lembige ma pye tijinliwe
fu.

Ezhipiti tara fenne poro pe yen
na yinri ma yo pe pe saga,
pa pe yen na kee Asiri tara fenne
poro kɔɔɔɔɔ ma yo pe pe
saga.

¹² Een fɔ mbe pe ta wa konɔ paa
kee,
mi yaa na mere ti jan pe na.

Mi yaa pe yigi mbe pe jaanri,
 paa yegɛ ɲga na pe ma
 sannjele yigi we.
 Mi yaa jɔlɔɔ wa pe na, paa yegɛ
 ɲga na mɪla ki yo pe kan
 wa pe gbogolomɔ woolo
 pe sɔɔwɔ†.

13 Jɔlɔɔ yɛn pe wogo,
 katugu pɛ fe ma laga na na.
 Jɔɔwɔ gbɔɔ yaa gbɔn pe na,
 katugu pɛ yiri ma je na na.
 Mi wo na, mila daga mbe pe shɔ,
 ɛɛn fɔ, a pe nɛɛ yagbogolo finlele
 na tari na na.
 14 Pe woro na gbele nala yinri
 mbe pe saga, pe kotogo ki
 ni fuun ni.
 ɛɛn fɔ pɛ koro na gbele wa pe
 sinlesara.
 Pe maa pe yɛɛ gbogolo, mbe
 ta mbe bile* naa duven
 fɔɲɔ ta†.
 Kona, pe mɛɛ pe yɛɛ lali na ni.

15 «Muwi mɪ pe naga, ma fanɲga
 kan pe yeri;
 ɛɛn fɔ mi wo na, kapege pe yɛn
 na jate na ni.
 16 Na pe ka sɔngɔɔ, paa sin mbe
 pan mi ɲa Yɛnɲele na
 yaara ti ni fuun ti go na
 na kɔɔɔɔ.

Pɛ kolo paa sandiga yɛn, ɲga ki
 woro ma sin.
 Pe yaa ka pe kundigile pe gbo
 tokobi ni pe senjagara
 yomɔ pi kala na.
 Leele pe yaa kaa tɛɛ pe na wa
 Ezhipiti tara.»

Yɛnɲele lɪ nawa ɲgban li woolo pe ni

8 ¹Ye simbapɔlɔ yɛnɲɛɛ
 mbanlaga ki win ye leele
 pe yeri!
 Jɔlɔɔ yɛn na paan mbe to Yawe
 Yɛnɲele li woolo pe na
 paa yɔn yɛn.
 Yawe Yɛnɲele lɪ yo fɔ:
 «Katugu Izirayeli* woolo pànla
 yɔn finliwɛ* pi jɔɔ,
 pɛ yiri ma je na lasiri* wi na.
²Pe yaa kaa gbele mbaa na saga
 jaa, mbaa yuun fɔ:
 «We Yɛnɲele, woro Izirayeli
 woolo wele, pa wɔɔn jɛn
 yɛɛn!»
³Izirayeli woolo pɛ je ɲga ki yɛn
 jɛɲge ki na.
 Ki kala na, pe juguye pe yaa ka
 pe purɔ.
⁴Pe ma wunlumbolo tɛɛ pe yɛɛ
 go na,
 mbe sigi ta pe silan yewe.
 Pe ma teele tɛɛ pe yɛɛ go na,

†7.12: ɲga ki yo fɔ: *Mi yaa jɔlɔɔ wa pe na, paa yegɛ ɲga na mɪla ki yo pe kan wa pe gbogolomɔ woolo pe sɔɔwɔ*, Yɛnɲele sɛnɛ sɛwɛɛle pele ni, ki yɛn ma yɔnlɔɔ ma yo fɔ: *Na mi ka ta mbege logo mbe yo fɔ pe gbogolo, mi yaa pe yigi*.

†7.14: ɲga ki yo fɔ: *Pe maa pe yɛɛ gbogolo, mbe ta mbe bile naa duven fɔɲɔ ta*, Yɛnɲele sɛnɛ sɛwɛɛle pele ni, ki yɛn ma yɔnlɔɔ ma yo fɔ: *Pe maa pe yɛɛ witire ti kɔɔnɔ kɔɔnɔ, mbe ta mbe bile naa duven fɔɲɔ ta*. Ye wele wa Zhere 41.5 laga ki ni.

mbe sigi ta pe sigi yo na kan.
 Pè yarisunndo yanlere gbegele
 pe yee kan pe warifuwe
 naa pe te wi ni,
 a ko pye pyelomɔ pa mbe pe
 tongɔ.

⁵ «Samari* tara fenne, mi ɲa ye
 Yenɲele, mi je ye napige
 yanlege ki na.
 Mi nawa ɲgban ye ni.
 Ye se ya mbe ye yinwege ki
 pye fyongɔ* fu fɔ sa gbɔn
 wagati wiwiin?

⁶ Ye napige yanlege pa ki yiri wa
 yoro Izirayeli woolo ye
 yeri.

Kapyɔ jenfɔ wigi gbegele.
 Ki woro Yenɲele.
 Ki kala na, ki Samari* tara
 napige yanlege ki yaa ka
 purugu mbe wɔ wa.

⁷ Ki kaa pye tifelege ko ye lugu
 paa yaruluguro yen,
 tifelinjolo ye yaa ka ta paa
 yarilire yen.

Na bile* wii fuuru,
 wi se pire le.
 Ali na wi ka si fuuru mbe pire le,
 tara ta yege woolo pe yaa ka kari
 ki yarilire pire ti ni.

⁸ «Cengele kele yege Izirayeli
 woolo pe koli ma kari pe
 ni.

Koni, pe mbele wa cengele
 sanɲgala ke sɔgɔwɔ,
 pe yen paa yaraga ka yen, ɲga ki
 kala woro lere na.

⁹ Katugu pe kari wa Asiri tara.

Yan sofile wi ma koro wi yee
 kan,
 ɛɛn fɔ Efirayimu cenle woolo
 poro na, pe keenle ta pe
 yee kan.

¹⁰ Ali mbege ta pe yarikanra
 legere kan cengele kele
 yege woolo yeri,
 koni wagati wi gbɔn mbe pe
 gbogolo.

Sanni jenri pe yaa la jɔlɔ
 wunlumbolo piile pe
 wunlungbɔɔ wi kee.

¹¹ «Efirayimu cenle woolo pe
 saraga wɔsara* legere
 kan,

mbaa kapere ti kala yagawa
 jasaara woo wa ti na.
 ɛɛn fɔ ki saraga wɔsara ti kan, a
 paa kapere piin.

¹² Ali na mi kanla lasiri senre
 ti yɔnlɔgɔ yɔnlɔgɔsaga
 legere na mberi kan pe
 yeri,

ti yaa pye pe yege na paa senre
 nambannda yen.

¹³ Pe ma saraga* yaayoro ti wɔ
 na yeri mari gbo,
 mari kara ti ka.

ɛɛn fɔ mi ɲa Yawe Yenɲele, pe
 saara tii na ndanla.

Koni, mi ɲa Yawe Yenɲele mi
 yen na jatere piin pe
 kajɔgɔɔ ti na,

mi yaa ka pe kajɔgɔɔ ti fɔgɔ tɔn
 pe na.

Poro wo na, pe yaa ka sɔngɔɔ
 wa Ezhipiti tara naa.

¹⁴ Izirayeli woolo pè fège pe dafò
wi na,
ma wunlumbolo yinre kan pe
yèè kan.
Zhuda tara woolo pè malaga
sigecara lègere kan.
Èen fò mi yaa ka kasòn le ti ni.
Kasòn ki yaa ka pe wunluwò
yinre ti sogo.»

Izirayeli woolo pe yaa ka jaraga cengele sanngala ke sògòwò

9 ¹ Izirayeli* woolo yaga kaa
yògòri dè!
Yaga kaa nayinme nii paa tara
sannda ti woolo pe yen;
katugu ye yen na nanjara piin
ma je ye Yènjele li na.
Ye nanjara sara ña ye yen na taa
wa yarilire sunsara ti ni,
wo wi yen ma ye ndanla.
² Èen fò bile* ña pe ma sun wa
yarilire sunsaga ki na,
konaa sinme liwoo mba pe ma
wò wa sinme wòsaga ki
ni,
ti se ka pye pe woro.
Duvèn fòngò ña pe yen na singi,
wi se pe bò.
³ Pe se ka cèn wa Yawe Yènjele
li tara ti ni naa.
Efirayimu cènle woolo pe yaa ka
sòngòwò wa Ezhipiti tara.
Pe yaa ka saa yaakara nda ti yen
fyòngò* ni ti kaa wa Asiri
tara.
⁴ Duvèn saraga* ñga pe ma wo
pe se ka ka wò mi ña
Yawe Yènjele na yeri naa.

Pe saara ti se ka Yènjele li
ndanla naa.
Pe saara yaakara ti yaa ka pye
pe yeri paa kunwò suro
yèn.
Mbele fuun ka ta ka, pe yaa cèn
fyòngò ni.
Pe saara yaakara ti yaa pye poro
nungba woro.
Pe se ka ye ti ni wa mi ña Yawe
Yènjele na sherigo gbògò*
ki ni.

⁵ Yìngi ye yaa ka pye sherege feti
piligbògò ki na?
Yìngi ye yaa ka pye Yawe
Yènjele li sherege feti
pilige ki na?
⁶ Ye wele, pe mbele pe yen na
kee,
katugu pe tara ti jògò.
Ezhipiti tara to ti yaa pe yaara
wò.
Èen fò Mefisi† ca ko ki yaa ka
pye pe fanra re.
Yanpege ki yaa ka yiri mbe pe
warifuwe tiyòon wi tòn.
Wuuro ti yaa ka fi wa pe paara
yinre* ti ni mberi tòn.
⁷ Yawe Yènjele li yaa jòlògò wa
ye na wagati ña ni, wila
paan.
Kapere ti sarapilige ki yen na
paan.
Izirayeli woolo pe daga mbe ko
jen.
Ye maa yuun fò Yènjele yòn
senre yofò* wi yen yarafo.

†9.6: Ko sanga wo ni, Mefisi ca ko kila pye Ezhipiti tara ti cagbògò ye.

Yenŋele li yinne li yen lere ŋa ni
 wi yen tijinliwɛ fu fɔ.
 Ye kambasinnde ti lɛgɛwɛ po pɪ
 pan ko ni.
 Ye kapere ti lɛgɛwɛ ndorogo ko
 kɪ pan ko ni†.

⁸ Ŋa wi maa Efirayimu cenle
 woolo pe kɔɔsi,
 Yenŋele yɔn senre yofɔ wowi, wi
 yen Yenŋele li ni.
 Ma si yala, pe yen na mere jaan
 wi na wa wi torosaga
 pyew ki ni mboo yigi.
 Pe yen na kapege cenle pyew
 ki piin wi na, ali wa wi
 Yenŋele li go ki ni.
⁹ Pɛ pe yɛɛ kan kapere pyege ki
 yeri jɛŋge,
 paa yɛge ŋga na kɪla pye na piin
 faa wa Gibeya ca we.
 Yawe Yenŋele li jatere wi yaa
 pye pe kajɔɔɔɔ ti na.
 Li yaa jɔlɔɔ wa pe na pe kapere
 ti kala na†.

Jɔlɔɔ yaa to yarisunndo gbɔɔfenne pe na

¹⁰ Yawe Yenŋele li yo fɔ:
 «Izirayeli woolo pe kala lɛa na
 ndanla,
 paa yɛge ŋga na lere ma ka saa
 ɛɛɛɛ* pire nda ti pe ta
 yan wa gbinri* wi ni.
 Mila ye teleye pe jate

paa yɛge ŋga na lere ma ka saa
 figiye* pire kɔŋgbannnda
 nda ti pe ta yan.
 Ɛɛn fɔ, naa pɛa kaa kari ma saa
 gbɔn wa Baali Pewɔri
 laga ki na,
 a pɛ si saa pe yɛɛ kan ki
 yarisunngo tijaanga ki
 yeri.
 Kona, a pɛ si kanŋga ma pye
 yaritijangara
 paa yarisunngo ŋga kɪ pe ndanla
 ki yen†.
¹¹ Gbɔɔwɔ mba pi yen Efirayimu
 cenle woolo pe yeri, pi
 yaa kɔ mbe wɔ wa,
 paa yɛge ŋga na sannjɛgele ma
 yiri sire na ma kari we.
 Pe se ka pyɔ se naa,
 jɛle se ka pye kugbɔ ni naa,
 jɛle se ka kugbɔ le naa.
¹² Ali na pe ka piile ta mbe pe
 baro,
 sanni pe sa le, mi yaa pe gbo pe
 yeri.
 Kaselege ko na, na mi ka ka je
 pe na,
 jɔlɔɔ yaa pye pe wogo.

¹³ «Naa mila Efirayimu cenle
 woolo pe yan sanga ŋa
 ni, pɛa pye ndɛɛ Tiri* ca
 koyi,
 ko ŋga ki yen ma kan laga
 tiyɔngo na.
 Ɛɛn fɔ Efirayimu cenle woolo pe
 yaa ka pe piile pe le mbe

†9.7: Luki 21.22.

†9.9: Kiti 19.1-30.

†9.10: Nɔmbu 25.1-5.

kari pe ni wa pe gbofɔ wi
yeri.

¹⁴ «Ee, Yawe Yɛnɛɛ, yaraga ka
kan pe yeri.
Yingi ma yaa si kan pe yeri?
Jɛɛ pe kan jambasere ni,
ma ti pe yinriwɛ pi waga pe na.»

¹⁵ Yawe Yɛnɛɛ li yo naa fɔ:
«Efirayimu cɛnɛ woolo pe
tipewe pi ni fuun pɛ yiri
funwa na wa Giligali ca.
Pa pe kala lilan mben wa ki laga
ki na.
Mi yaa pe purɔ mbe pe yirige wa
na go ki ni pe katijangara
ti kala na.
Pe se koro mbanla ndanla naa.
Pe teeɛ pe yɛn leeɛ mbele pɛ
yiri ma je.

¹⁶ «Efirayimu cɛnɛ woolo pe
wogo kɛ jɔgɔ.
Pe ndire tɛ fɔngɔ.
Pe se ka piile ta naa.
Ali paga si piile ta,
mi yaa ki piile mbele pe yɛn ma
pe ndanla pe gbo.

¹⁷ Na Yɛnɛɛ li yaa ka pe wa,
katugu pee logo li yeri.
Pe yaa kaa yanri la toro faa
wa cɛngɛɛ sanɔgala ke
sɔgɔwɔ.»

Jɔɔgɔ yaa to
Izirayeli tara wunluwɔ pi na

10 ¹ Izirayeli* woolo paa pye
paa ɛɛɛɛ* tirige tiyɔngɔ
yɛn,

ɔga kɛɛ pye na seni fɔ jɛngɛ.
Naa ki pire tila kaa na lege,
a pɛ si pe sunzara ti lɛgɛ.
Naa pe tara tila kaa na yɔngɔ na
kee yɛgɛ,
sinndɛɛɛ tiyɔnrɔ nda pɛ yerege
yerege na sunnu ti na, a
pɛ siri fere.

² Kɛɛ pe kɔɔn shyɛnzhyɛn wa pe
nawa,
ɛɛn fɔ koni, pe yaa pe kapere ti
go kala li lɛ.
Yawe Yɛnɛɛ li yaa pe sunzara
ti jaanri,
mbe pe sinndɛɛɛ titɔɔnrɔ nda pɛ
yerege na sunnu ti na ti
jɔgɔ.

³ Koni pe yaa kaa yuun fɔ:
«Wunluwɔ woro we yeri;
katugu wee fyɛ Yawe Yɛnɛɛ li
yɛgɛ.
Ali na wunluwɔ ka pye wa yɛɛ,
yingi wi mbe ya yɔn we
kan?»

⁴ Go fu sɛnrɛ pe maa yuun.
Pe maa wuguro jagara wungu
na pe yɛɛ kaan,
na yɔn finliwɛ* nii pe yɛɛ ni
sɛnwara ni.

Ki kala na, kiti kɔnkagala kɛ lɛgɛ
pe sɔgɔwɔ†,
paa yɛgɛ ɲga na yan ɲga shɔnrɔ
ni ki ma fi wa sɔɲɲgooro
ti ni wa kɛrɛ we.

5 «Samari* ca woolo pe yɛn na
fyɛ Bɛti Aveni ca napige
yanlɛgɛ ɲga ki yɛn pe
yarisunɲgo ki wogo na;
katugu pe yarisunɲgo ki
gbɔgɔwɔ pɪ kɔ ma wɔ wa
pe sɔgɔwɔ.
Ki woolo pe yɛn na kunwɔ
gbelege gbele ki wogo na,
poro naa saraga wɔfenne* mbele
pàa pye na yɔgɔri ki faa
gbɔgɔwɔ pɪ wogo na we.

6 Pe yaa ka kari ki yarisunɲgo ki
ni wa Asiri tara,
mbe saga kan wunlunɲa gbɔɔ
Yarebu wi yeri yarikanga.
Kona, fɛrɛ yaa ka Efirayimu
cɛnlɛ woolo pe yigi.
Izirayeli woolo pe yaa ka fɛrɛ
shɔ pe kapyere ti kala na.

7 «Samari ca ki wogo kɪ kɔ!
Ki wunlunɲa wi wogo kɪ kɔ
paa yɛgɛ ɲga na kanɲgekɔɲgɔ
ma kaa pye tɔnmɔ mba
pila fuun na kee pi go na.

8 Sunzara nda wa tinndiye pe na
wa Bɛti Aveni ca,

to nda Izirayeli woolo pàa pye
na kapege piin wa ti na,
ti yaa tɔngɔ mbe wɔ wa.
Wuuro naa yanpege yaa ka fi wa
pe saara wɔsara* ti na.
Kona, pe yaa kaa ki yuun
yanwira ti kan fɔ:
«Ye we lara!»
mbaa ki yuun tinndiye pe kan fɔ:
«Ye toori we na†!»

9 «Maga lɛ wa Gibeya ca kala li
pyewagati wi na,
Izirayeli woolo yɛ kapege pye;
ye fa ya mbe kanɲga.
Naga yɛn ma, ki woro ma yala
malaga ki to kapegbɔgɔ
pyefenne pe na wa Gibeya
ca wi lɛ†?

10 Yawe Yɛɲɲɛlɛ lɪ yo fɔ:
Wagati ɲa ka kanla ndanla, mi
yaa pe kapere ti fɔgɔ tɔn
pe na.
Cɛɲɲɛlɛ kele yɛgɛ yaa ka gbogolo
mbe yiri pe kɔrɔgɔ.
Pe yaa ka pe pɔ yɔngɔwɔ ni mbe
kari pe ni pe kapere lɛgɛrɛ
ti kala na.

11 «Efirayimu cɛnlɛ woolo pe yɛn
paa nasumboro yɛn, ɲa
wɪ koro ma yɔn.
Mbaa yarilire ti tangala mbaa ti
pire ti woo, ki yɛn ma pe
ndanla.

†10.4: Laga ɲga kɪ yo fɔ: *Kiti kɔngɔ kɪ lɛgɛ pe sɔgɔwɔ*, Yɛɲɲɛlɛ senre sewɛɛle pele ni,
ki yɛn ma yɔnlɔgɔ wa ma yo fɔ: *Kasinɲge ki yɛn pe yɛgɛ na paa yɛgɛ ɲga na yan
ɲga shɔnrɔ ni ki ma fi wa sɔɲɲgooro ti ni wa kɛrɛ we.*

†10.8: Luki 23.30; Naga 6.16.

†10.9: Kiti 19.1-30.

Ɛɛn fɔ mi yaa nɛrɛ tunngo
 pyetige* taga wa pe
 yɔɔɔɔ tiyɔɔɔ ki na,
 mbe falinɛrɛ capire pɔ pe na.
 Zhuda cɛnɛ woolo pe yaa la
 kɛɛrɛ ti wari,
 Zhakɔbu cɛnɛ woolo pe yaa la
 lawaraga ki kanimboro ti
 yaari.

¹² «Yaa kasinngɛ piin,
 pa ye yaa kajɛngɛ ta wa tɔnli.
 Ye ye jogo wi kannga,
 katugu wagati wi gbɔn ye Yawe
 Yɛnɛlɛ li lagaja,
 fɔ li ka sa pan li ye pye
 lesinmbele.

¹³ Ɛɛn fɔ yɛ tipege pye,
 a yɛ kambasinngɛ ta tɔnli,
 ma yagbogowo tɔnli ta ma li;
 katugu yɛ ye jigi wi taga ye
 yɛɛra fannga ko na,
 ma ye jigi wi taga ye
 malingbɔɔnɔ pe lɛgɛwɛ
 po na.

¹⁴ Ki kala na, malaga tinmɛ yaa
 ka yiri wa ye woolo pe
 sɔɔwɔ.

Pe yaa kaa malaga sigecara ti
 jaanri,
 paa yɛgɛ nga na wunlunaŋa
 Shalima wila Bɛti Aribɛli
 ca ki tɔngɔ malaga
 gbɔnpilige ki na we.

Ki pilige nga paa nɛɛlɛ pe purugu
 ma pinɛ pe piile pe ni
 we.

¹⁵ Beteli ca kala li yaa ka nga
 taga ye na koyi yɛɛn,
 kapege nga yɛ pye ma saa toro
 ki da wi na ki kala na.
 Na laga ki ka kaa paan mbe laga
 sanga ŋa ni, malaga ki
 lɛsaga,
 ko yaa yala pɛ kɔ Izirayeli tara
 wunlunaŋa wi na makɔ.»

Yɛnɛlɛ li kagbaraga pyege Izirayeli woolo pe kan

11 ¹ Yawe Yɛnɛlɛ li yo fɔ:
 «Izirayeli* wila pye pyɔ
 sanga ŋa ni, wila pye
 mala ndanla.

A mɪ si wo ŋa na pinambyɔ wi
 yeri maa wɔ wa Ezhipiti
 tara†.

² Ɛɛn fɔ, ali mbege ta mɪla pye
 naa yinri,
 wila pye naa yɛɛ lali na ni.
 Na woolo pɛ saara* wɔ
 yarisunndo Baali* ti yeri,
 ma wusuna nuwɔ taan* sogo
 yarisunndo ta yɛgɛ mɛgɛ
 ni.

³ Ma si yala, muwi mɪla
 Efirayimu wi yigi kɛɛ na
 maa fɔrɔɔ tangala li ni.
 Ɛɛn fɔ, pe sila ki jɛn mbe yo fɔ
 muwi mɪla pye na pe kala
 li yɔngɔ.

⁴ Mɪla pe yigi tiyɔngɔ paa yɛgɛ
 nga na pe ma sɛnwɛɛ yigi
 wɛ,
 ma mara pe na ndanlawɛ ni.

†11.1: Ɛki 4.22; Mati 2.15.

Mila pye pe yeri paa to yen, ña
wùu pyo le maa mara wi
mbatelege na[†].

Mila pye na yaakara kaan pe
yeri.

⁵ «Izirayeli woolo pe se songoro
wa Ezhipiti tara ti ni naa.
Een fo Asiri tara wunlunaña wo
wi yaa cen pe go na,
katugu pè je mbe songoro mbe
pan na korojo.

⁶ Tokobi wi yaa ka jogowa pye
wa pe cagboro ti ni,
mbe pe cara ti yeyonro sogyaara
ti jogo;

wi yaa pe ni fuun pe gbo,
pe jatere pee kagala ke kala na.

⁷ Na woolo pège kən maga tège
ma yiri ma je na na.

Paa pe yinri ma yo pe yège wa
mi ña yaara ti ni fuun ti
go na na yeri,

een fo wa kpe si yenle mbanla
gbogo.

⁸ «E, Efirayimu cenle woolo,
mi mbe ya mbe je ye na
mele?

Yoro Izirayeli woolo, mbe ya
mbe ye le ye juguye pe
kee mele?

Yège yan mbe ya mbe kapege
pye ye na paa yège ñga na

kila pye Adima ca ki na
le?

Yège yan mbe ya mbe ye pye
paa Zeboyimu ca ki yen
le?

Na jatere wi piri na na,
a ye yinriwe na ta fo jenge[†].

⁹ Mi se ye yigi mbe yala na
nanngbanwa gbogo pi ni.

Na jatere wi woro mbe Efirayimu
cenle woolo pe tongo naa;

katugu mi woro senwee,
mi yen Yenjele.

Mi yen ña wi yen kpoyi* laga ye
sogowa.

Mi se pan nanngbanwa ndorogo
ni ye korojo.»

¹⁰ Pe yaa ka taga mi ña Yawe
Yenjele na punjo na;
mi ña Yawe Yenjele, na magala
li ka ka yiri paa jara
magala yen, na piile pe
yaa yiri wa yonlo tosaga
kee yeri mbaa fee mbaa
seri, mbaa paan.

¹¹ Pe yaa ka yiri wa Ezhipiti tara
mbaa fee mbaa seri, mbaa
paan paa sannjele yen,
mbe yiri wa Asiri tara mbaa
paan paa jendetuwa yen.
Mi yaa ti pe sa cen wa pe tara ti
ni.

Mi ña Yawe Yenjele, muwi mi
yo ma.

[†]11.4: Ñga ki yo fo: *Mila pye pe yeri paa to yen, ña wùu pyo le maa mara wi mbatelege na*, ki senre ti woro ma filige Eburuye senre ti ni.

[†]11.8: Adima naa Zeboyimu cara tila pye wa Sodomu naa Gomori cara wasege ki ni. Naa Yenjele làa Sodomu naa Gomori cara ti tongo sanga ña ni, ki cara shyen tila tongo fun; Dete 29.23.

**Yenŋele làa Zhakɔbu
setirige piile pe jeregi**

12¹ Efirayimu cenle woolo pe
yen na finlele nala mari.
Izirayeli* woolo pe yen nala
fanla na mari.
Ɛen fɔ Zhuda cenle woolo poro
yen na tanri bere mi ŋa
Yenŋele na ni,
pè koro sinmbele mi ŋa Yenŋele
na kpoyi* na ni†.
² Efirayimu cenle woolo pe yen
na pe yee baro tifelege ko
ni,
yɔnlɔ yirisaga tifelege† ko pe
taga ki na naga puro.
Yagbogolo koro pè koro na
finlele konaa na lewelewe
kapyere piin pilige pyew.
Pè yɔn finliwe* le Asiri tara
fenne pe ni.
Pe maa sinme liwoo torogi wa
Ezhipiti tara.
³ Yawe Yenŋele li yen na kiti
kɔɔn Zhuda tara woolo pe
na,
li yaa ka yiri poro Zhakɔbu
setirige piile pe kɔrɔɔ

mbe yala pe tangalɔmɔ pi
ni.

Li yaa ka pe sara mbe yala pe
kapyere ti ni.

⁴ Sanga ŋa ni Zhakɔbu wila pye
wa wi nɔ lara,
wila wi nɔsepyɔ lenaŋa ŋa wila
pye wi waan yenle wi yigi
wi yengbele li na†.

Naa wila kaa yiri ma le sanga ŋa
ni, a wì si ŋgbeli Yenŋele
li ni†.

⁵ Wila ŋgbeli merenge* wi ni, ma
ya wi ni.

Zhakɔbu wila gbele ma merenge
wi yenri, ma yo wi yinme
tirige wi na.

Wila Yenŋele li yan wa Beteli ca.
Pa Yenŋele làa para wi ni wa ki
laga ki na†.

⁶ Yawe Yenŋele lo li yen Yenŋele
na li yen yawa pi ni fuun
fɔ;

li mege koyi ŋga Yawe Yenŋele.

⁷ Ki kala na, ki daga ma songɔɔ
ma pan ma Yenŋele li
kɔrɔɔ.

†12.1: Ŋga kɔ yo fɔ: *Pè koro sinmbele mi ŋa Yenŋele na kpoyi na ni*, pèle ki kanŋga ma yo fɔ: *Pè koro sinmbele mbele pe yen kpoyi pe ni*; a pèle ki kanŋga naa ma yo fɔ: *Zhuda cenle woolo pè yiri ma je mi ŋa Yenŋele na na, konaa ma je mbele pe yen kpoyi ma pye sinmbele pe na*.

†12.2: Izirayeli tara yɔnlɔ yirisaga tifelege ki yen tifelege ŋga ki ma yaraga ki ni fuun ki waga, ma tara ti kanŋga gbinri, ŋa yaraga woro wa. Laga ki laga ŋga ki ni, yɔnlɔ yirisaga tifelege ki yen ma taanla Asiri tara to ni.

†12.4: Ŋga kɔ yo fɔ: *Wila wi nɔsepyɔ lenaŋa ŋa wila pye wi waan yenle wi yigi wi yengbele li na*, ko kɔrɔ wo yen fɔ wila cen wi go na; Zhene 25.26; 27.35-36.

†12.4: Zhakɔbu wila ŋgbeli Yenŋele li ni laga ŋga na yege wele wa Zhene 32.25-29 laga ki ni.

†12.5: Zhene 28.10-22; 32.24-26.

Maa tanri kajenge naa kasingge
konɔ li na.
Mɔɔ jigi wi taga ma Yenɲele li
na.

⁸ Efirayimu cɛnle woolo pe yen
paa jawo pyefenne yen,
mbele pɛ pe culo* wi gbɔn maa
piri.

Mbaa nii leele pe go na, ko ki
yen ma pe ndanla.

⁹ Efirayimu cɛnle woolo pe yen
na yuun fɔ:

«Kaselege ko na, wɛ yarijende
legere ta.

Wɛ penjagbɔɔ ta.

Ɛɛn fɔ, ko ki ni fuun ɲga ko yen
we kɛ tunɲgo ko tɔnli.

Pe se ka kajɔɔɔ ka kpɛ yan
laga we sɔɔwɔ ki pye
kapege.»

¹⁰ Muwi mi yen Yawe Yenɲele,
ye Yenɲele le,
maga le yɛ yiri wa Ezhipiti tara.
Mi yaa ti yaa cɛɛn paara yinɛ*
ni naa,

paa yege ɲga na kila pye na piin
ye sherege fɛti piliye yi na
we†.

¹¹ Mɪla para Yenɲele yɔn sɛnɛ
yofenne pe ni,
ma yariyanra legere naga pe na.
Mɪla yomiyegɛle le Yenɲele yɔn
sɛnɛ yofenne* pe yɔn, a
pɛ ke wa ye kan.

¹² Kì kaa pye Galaadi tara fenne
pe yen mbasinmbele,
ki kala na, pe yaa kɔ wagafe.
Pe yen na napɛnɛ woo saraga*
wa Giligali ca.

Ɛɛn fɔ pe saara wɔsara* ti yaa ka
jaanri, mbe pye sinndeere
gbogolosara
wa kɛɛɛ ti ni sɔɲɲgooro ti
sɔɔwɔ.

¹³ Zhakɔbu wɪla fe ma kari wa
Aramu tara,
wo ɲa Izirayeli, wɪla saa tunɲgo
pye wa jele kala na, maa
pɔri.

Jele kala na, wɪla pye na yaayoro
kɔnri mbe ta mboo pɔri†.

¹⁴ Yawe Yenɲele làa Izirayeli
woolo pe yirige wa
Ezhipiti tara Yenɲele yɔn
sɛnɛ yofɔ wo wa fanɲga
na.

Yenɲele yɔn sɛnɛ yofɔ wo wa
fanɲga na làa pye na
Izirayeli woolo pe kɔɔsi†.

¹⁵ Efirayimu cɛnle woolo pɛ
Yawe Yenɲele li nawa pi
ɲgban fɔ jenge.
Ki kala na, legbogo kagala ɲgele
pɛ pye, Yawe Yenɲele li
yaa ti ki go kala li to pe
na,
mbe ti tifagawa kapyere nda pɛ
pye ti sɔɲɔɔɔ pe na.

†12.10: Levi 23.42-43.

†12.13: Zhene 29.1-20.

†12.14: Ɛki 12.50-51.

Izirayeli woolo pe tɔngɔkala

13 ¹ Kila pye, na Efirayimu
cenle woolo paga para,
lere pyew wi maa fyɛ na
seri.

Paa pye censagbɔgɔ na wa
Izirayeli* tara,
ɛɛn fɔ pɛ kajɔɔgɔ pye, naa paa
yarisunŋgo Baali* ki
gbɔgɔ we.

Ki pye ma, a pɛ ku.

² Koni pe yen na ka tari pe
kapere ti na na kee yege.

Pe yen na pe warifuwe wi yanni
na yaara yanlere gbegele
yarisunndo,
na yarisunndo gbegele ma yala
pe yeera jatere wi ni.

Ki yaara ti ni fuun ti yen kapyɔ
jenfenne poro tunŋgo.

Pe maa ki yuun ti wogo na fɔ:
«Yaa saara* woo ki yarisunndo
ti yeri.»

Mele senwee piile mbe sa ya
paa keyen waa warifuwe
napire yanlere yɔlɔgɔ
mbaa ti shari?

³ Ki kala na, pe yaa ka kɔ mbe
wɔ wa paa pinliwe yɔn
kambaaga yen,
paa pinliwe mɛnɛge yen, ŋga ki
ma yangara ma wɔ wa,
paa yarilire sigire yen, nda
tifelege ki mari le wa
yarilire sunsaga ma kari
ti ni,

paa wirige yen, ŋga ki maa
yinrigi fenetiri ni na kee.

⁴ Ma si yala, muwi mi yen Yawe
Yɛnɛle, ye Yɛnɛle le,
maga le yɛ yiri wa Ezhipiti tara.
Yee Yɛnɛle la yege jen na mi
ma.

Shɔfɔ wa yege woro wa na mi
ma.

⁵ Mi we, mi ye jen wa gbinri* wi
ni,
sanga ŋa ni yaa pye wa tara nda
tɔnmɔ woro wa.

⁶ Ɛɛn fɔ, naa paa ka saa yaakara
ta,

a pɛ si ka ma tin.

Naa paa kaa ka ma tin sanga ŋa
ni, a pe nɛɛ pe yege gbogo.

Ki pye ma, a pɛ si fɛge na na[†].

⁷ Ki kala na, mi fun mi yaa pye
pe yeri paa jara yen, mbaa
tuun pe na,

mbe pye pe yeri paa kamɔlɔ yen,
ŋa wɔ lara na pe singi wa konɔ.

⁸ Mi yaa jangari mbe to pe na,
paa yege ŋga na cenge jɔ
urusi paga ki pyɔ wi le le
ki tanla ki ma jangari we.

Mi yaa ka pe lara ti walagi,
mbe pe ka paa jara nɔ yen.
Yanyaara ti yaa ka pe kɔɔnlɔ
yuroyuroyuro.

⁹ Yoro Izirayeli woolo, pɛ ye
tɔngɔ,
katugu yɛ yiri na kɔrɔgɔ;
yɛ yiri na kɔrɔgɔ, mi ŋa mbe ya
mbe ye saga we.

¹⁰ Ye wunlunana wi yen se yeri
san?

[†]13.5-6: Dete 8.11-17.

Wi pan wi ye shɔ wa ye cara ti
ni fuun ti ni ye!

Ye teele pe yen se yeri?

Poru mbele yaa pye naga yuun
pe wogo na fɔ:

«Ki yaga ma wunlunana naa
teele kan we yeri.»

¹¹ Mɪla wunluwa kan ye yeri
nanɓanwa ni.

Mi yaa kaa shɔ ye yeri
nanɓanwa gbɔɔ ni†.

¹² Efirayimu cɛnlɛ woolo pe
kajɔɔɔ ki yen ma gbegele
ma tɛɛ.

Pe kapege ki yen ma yɔnlɔɔ ma
tɛɛ.

¹³ Jɔlɔɔ yaa to pe na paa yɛɛ
nga na jɛle selara ma kaa
yiri wi ni we.

Pinambyɔ tijinliwɛ fu fɔ wi.

Wi sesanga wɪ pan ma gbɔn,
ɛɛn fɔ wi woro na jaa mbe yiri
wa wi nɔ lara.

¹⁴ Naga yen ma, mi ɲa Yawe
Yenɲɛle, mbe yenle mbe
ki leele pe shɔ kuulo tara*
ti yeri le?

Mbe yenle mbe pe shɔ kunwa pi
ni le?

E kunwa, ma fanɲga ki yen se?
Kuulo tara, ma jɔɔɔ shɔnrɔ ti
yen se†?

Mi se kaa pe wele yinriwɛ tawa
ni naa.

¹⁵ Ali na ki ka pye Efirayimu
cɛnlɛ woolo pɛ jiti yɛɛ o
yɛɛ pe sefenne nambala
pe sɔɔɔ,

yɔnlɔ yirisaga tifeleɛ ɲa ki
maa yaara waga ki yaa
pan,

Yawe Yenɲɛle li yaa li tifeleɛ ki
yirige mbe yiri wa gbinri
wi ni.

Ki yaa pan mbe pe puluyo yi
waga,

mbe pe kɔlɔye pe waga.

Pe juguye pe yaa ka pan mbe
pe yarijende tɛgesaga
yaara to naa pe yarijende
sɔɲɓbanga woro ti koli
mbe kari ti ni.

YENɲELE LI YAA KALI WOULO PE SAGALA

14.1-10

14 ¹ Samari* ca fenne pe yaa
ka pe kapere ti go kala li
le,

katugu pɛ yiri ma je pe Yenɲɛle
li na.

Pe juguye pe yaa ka pe gbo
tokobi ni;

pe yaa ka pe piyengele ke purugu
wa tara ti na,

mbe pe jɛle mbele kugbɔrɔ ni
pe lara ti walagi.

†13.11: 1 Sami 10.17-24; 15.26.

†13.14: *E kunwa, ma fanɲga ki yen se? Kuulo tara, ma jɔɔɔ shɔnrɔ ti yen se?* Zhezu wi pitunɲo Pɔli wɪla sɔɲɔrɔ maga senre ti yo wa 1 Koren 15.55 laga ki ni, ma kɔrɔ fɔɲɔ kan ki senre ti yeri, maga naga fɔ fanɲga woro kunwa pi ni.

**Yenḡele li yo Izirayeli woolo
pe pe kapere ti jen peri yaga**

² Izirayeli* woolo, ye sɔngɔɔ
ye pan Yawe Yenḡele, ye
Yenḡele li kɔɔgɔ,
katugu ye kapere to ti ye jan.

³ Ye sɔngɔɔ ye pan Yawe
Yenḡele li kɔɔgɔ,
ye pan yege senre nda ti yo li
kan fɔ:
«We kapere ti ni fuun ti kala
yaga we na,
ma we yigi jenge.
We yaa lɔɔn sɔnni we yɔn senre
ti ni ki pye saraga*.

⁴ Asiri tara fenne pe se ya mbe
we sho.
We se ka lugu malaga
gbɔnshɔnye na naa,
mbe sa malaga gbɔn.
Yaara yanlere nda wɛ gbegele
we yɛra keyen yi ni, we
se kari yeri naa mbe yo
fɔ: «We Yenḡele,»
katugu mboro ma ma pijiriwe
wi yinriwe ta.»

⁵ Yawe Yenḡele li yo fɔ:
«Mi yaa Izirayeli woolo pe
mbasinme pi kala yaga pe
na.
Pe yaa kanla ndanla fɔ jenge,
katugu na nangbanwa pɪ kɔ pe
ni.
⁶ Mi yaa ka pye paa mɛnge yen,
nga ki maa kajenge piin
Izirayeli woolo pe kan.
Kona pe yaa ka jiti paa masho
pɔlɔ yarifyɛenre yen,

mbe ndire kan paa Liban tara
tigbɔɔ ti yen.

⁷ Pe njere ti yaa ka tɔnlɔndɔnlɔ,
pe yaa ka pye mbe yɔn paa
oliviye tige tiyɔngɔ yen,
mbaa nuwɔ taan yinrigi paa
Liban tara tire ti woo pi
yen.

⁸ Pe yaa ka sɔngɔɔ mbe pan,
poro mbele paa pye ma
cɛn wa li yinme pi ni.
Pe yaa kaa bile* kere kɔɔn.
Pe yaa ka jiti paa ɛɛzen* tirige
yen.
Pe mɛge ki yaa ka yiri paa Liban
tara duven wi yen.

⁹ «Yoro Efirayimu cɛnle woolo,
yingi mi yaa pye naa
yarisunndo to ni?
Muwi mi maa ye yenɛwe pi
nuru,
na ye go singi.
Muwi mi yen paa sipiresi* tige
yen, nga ki yen wetipiire
ni sanga pyew.
Pa ye maa ye yarilire ti taa na
yinrigi wa na yeri.»

¹⁰ Na lere na ka pye mbe jilige,
wo mbe tijinliwe ta wa ki kagala
ngele ke ni.
Na lere na ka pye kajenge,
wo mbe ki kagala ngele ke kɔɔ
wi jen,
katugu Yawe Yenḡele li kongolo
ke yen ma sin.
Lesinmbele pe yaa la tanri wa ke
ni,

εεn fɔ mbele pè yiri ma je li na,
poro yaa la tuunri wa ke
ni.